

UGOVOR O PRIJEVOZU PUTNIKA I PRTLJAGE MOREM

PROF. DR. SC. NIKOLETA RADIONOV KARLOVIĆ
PDS TRGOVAČKO PRAVO I PRAVO DRUŠTAVA
KOLEGIJ: POMORSKO PRAVO I

IZVORI PRAVA

PRAVNA STEČEVINA EU

- U područjima podijeljene nadležnosti EU/DČ
- Uredba ili direktiva (područje primjene)?
- Odnos pravo EU- međunarodno pravo!

MEĐUNARODNE KONVENCIJE

- Harmonizacija pravila o određenom pitanju na međunarodnoj razini
- Primjena na području država stranaka

NACIONALNO PRAVO

- Pomorski zakonik, ZOO

Izvori prava II

Pravo EU

- Uredba 392/2009 o odgovornosti prijevoznika u prijevozu putnika morem u slučaju nesreća
 - Čini obvezujućim Smjernice IMO-a za EU; lex specialis
- Uredba 1177/2010 o pravima putnika zakašnjenje/otkaz, invaliditet
- Direktiva 2009/20 o osiguranju brodarara za pomorske tražbine

Međunarodno pravo

- Atenska konvencija o prijevozu putnika prtljage morem 2002. (1974.+ Protokol 2002)
 - Stupila na snagu 2014 g., EU i HR stranke
- Rezerve i smjernice IMO-a za provedbu Atenske konvencije 2006.

Nacionalno pravo

- Pomorski zakonik (čl. 598-633)
 - Usklađen s Atenskom konvencijom 2002
 - Primjena na sve ugovore na koje se NE primjenjuje izravno pravo EU i Atenska konvencija 2002.
- Zakon o obveznim odnosima

Izvori prava III *područje primjene*

Uredba 392/2009

- Međunarodni prijevoz
- Prijevoz unutar jedne DČ klasom A i B brodova, uz 3 uvjeta
 - Zastava DČ, upis
 - Sklopljen ugovor u DČ
 - Polazište ili odredište u DČ
- Dobrovoljno: sva putovanja u nacionalnoj plovidbi DČ

Uredba 1177/2010

- Ukrcaj u DČ
- Ukrcaj izvan EU, iskrcaj u DČ, prijevoznik Zajednice
- Kružno putovanje ako je luka ukrcaja u DČ
- Iznimke do primjene za manje brodove i manja putovanja, moguće izuzeće za trajekte ako je nacionalno pravo harmonizirano s Uredbom

Atenska konvencija 2002

- Međunarodni prijevoz između dvije države stranke
- Prijevoz unutar jedne DS, ukoliko je zaustavno mjesto u drugoj DS

Pomorski zakonik

- Nacionalni prijevoz putnika i prtljage za sve brodove osim klase A i B (čl. 612 st.1)

Ugovor o prijevozu putnika

- Ugovor kojim se **prijevoznik** obvezuje da će **prevesti putnika** brodom a putnik se obvezuje da će platiti **prevozninu**. (čl. 599 PZ)
- Vrijeme trajanja ugovora:
 - Boravak putnika na brodu
 - Ukrcaj i iskrcaj
 - „sporedni prijevoz” – uvjetno
 - Razlika od drugih grana prijevoza, npr. cestovnog (namjera)

OSOBE

- PRIJEVOZNIK
 - Osoba koja je sklopila ugovor o prijevozu
- STVARNI PRIJEVOZNIK
 - Vlasnik broda, naručitelj iz brodarskog ugovora ili brodar koji stvarno obavlja prijevoz u cijeloti ili djelomično
 - Solidarno s prijevoznikom odgovara za obveze iz ugovora u pogledu dijela prijevoza kojeg obavlja
- PUTNIK
 - Osoba koja se prevozi brodom temeljem ugovora o prijevozu
 - Osoba koja prati vozilo ili žive životinje koje se prevoze na temelju ugovora o prijevozu stvari

PUTNA KARTA

- Obveza prijevoznika
- Oborivi dokaz o sklopljenom ugovoru i njegovom sadržaju
- Nepostojanje, neispravnost ili gubitak putne karte ne utječe na postojanje, valjanost i sadržaj ugovora o prijevozu (neformalnost)
- Vrsta putne karte:
 - Na ime
 - Na donositelja

OBVEZE UGOVORNIH STRANA

- Obveze prijevoznika:
 - Glavna: Prevesti putnika na vrijeme i bez prekida do odredišta bez povrede tjelesnog integriteta
 - Sporedne: prehrana, razina komfora, zabava...
- Obveze putnika:
 - Glavna: platiti prevozninu
 - Sporedne: poštivati red na brodu, slijediti upute članova posade, ne ugrožavati sigurnost broda i drugih putnika itd.

ODGOVORNA OSOBA

- Prijevoznik
- Stvarni prijevoznik
- radnici i zaposlenici
 - Ako su štetu prouzročili u okviru svojih radnih dužnosti na brodu

ATENSKA
KONVENCIJA 2002
UREDBA 392/2009

VRSTA ŠTETE

- SMRT PUTNIKA
- TJELESNA POVREDA PUTNIKA
- GUBITAK ILI OŠTEĆENJE RUČNE PRTLJAGE
- GUBITAK ILI OŠTEĆENJE PREDANE PRTLJAGE

TEMELJ I VISINA
ODGOVORNOSTI:
*DVOSTUPANJSKI
SUSTAV*

POMORSKA NEZGODA: *brodolom, prevrnuće, sudar, nasukanje, požar, eksplozija, mana broda*

- RELATIVNI KAUZALITET DO 250.000 SDR
 - rat ili izuzetne, neizbježne i nesavladive prirodne pojave
 - U cijelosti posljedica radnje/propusta TREĆE osobe s namjerom prouzrokovanja štete
- PRETPOSTAVLJENA KRIVNJA DO 400.000 SDR
 - Moguć „opt out“, uvođenje neograničene odgovornosti

REDOVITI TIJEK PUTOVANJA

- DOKAZANA KRIVNJA DO 400.000 SDR
 - Po putniku i štetnom događaju (!)
 - Moguć „opt out“, uvođenje neograničene odgovornosti
- U oba slučaja **podijeljena odgovornost** ako postoji krivnja putnika

OBVEZNO OSIGURANJE ODGOVORNO STI

- Obvezno osiguranje do iznosa od 250.000 SDR
- Naknada štete za STOP jedna je od tražbina koje potpadaju pod LLMC 1976/96 o općem ograničenju odgovornosti za pomorske tražbine
- Direktiva 2009/20 EC uvodi obvezno osiguranje za SVE pomorske tražbine iz LLMC 1976/96
 - Osiguratelj odgovornosti odgovara do iznosa ograničenja odgovornosti
 - Prigovori osiguratelja: svi koje ima i osiguranik, osim likvidacije, stečaja
 - Dodatni prigovor osiguratelja: *dolus i dolus eventualis* prijevoznika i osoba koje su za njega radile u okviru svojih radnih dužnosti

OGRANIČENJE
ODGOVORNOSTI
Atenska konvencija
2002
Uredba 392/2009

Pomorska nezgoda

II Pretpostavljena
krivnja
400.000 SDR p/d
Alt. neograničeno

I Relativni kauzalitet
250.000 SDR p/d

Redoviti dogadjaj

Dokazana krivnja
400.000 SDR p/d
Alt. neograničeno

OGRANIČENJE
ODGOVORNOSTI
*Pomorski
zakonik*

- 175.000 SDR po putniku i putovanju
- čl. 620 PZ
 - Izravna primjena Uredbe 392/2009 i Atenske konvencije 2002!

ZASTARA

- 2 godine
- Početak roka:
 - Tjelesna ozljeda za vrijeme prijevoza: dan iskrcaja putnika
 - Smrt za vrijeme prijevoza: od dana kada je brod stigao/trebao stići u luku iskrcaja
 - Tjelesna ozljeda tijekom prijevoza sa smrtnom posljedicom nakon iskrcaja: od dana smrti, apsolutna zastara **3 godine**

PROBLEMI TIJEKOM RATIFIKACIJA ATENSKE KONVENCIJE 2002

- 9/11 posljedice: RIZIK TERORIZMA
- Visoki iznosi granica odgovornosti
- Visoko pokriće obveznog osiguranja odgovornosti
 - Izloženost P&I klubova
 - Dostupnost sredstava na financijskim tržištima
- Rezultat: Rezerva IMO i Smjernice za implementaciju Atenske konvencije 2002 iz 2006

Rezerva IMO i Smjernice za implementaciju Atenske konvencije 2002 iz 2006

- Alternativa novom međunarodnom protokolu na Atensku konvenciju – brzina!
- „Vodič” državama za primjenu Atenske 2002, faktično modifikacija konvencije!!
- Skup rezervi koje država može izjaviti prilikom ratifikacije Protokola 2002., što bi olakšalo ratifikacije
- Gornja granica odgovornosti za „ratne rizike”: 340 milijuna SDR/brod, ako bi putnici x 250.000 SDR bilo više
- Uredba 392/2009 IMPLEMENTIRA SMJERNICE IMO u tekst
 - Obvezna primjena u DČ
 - Smjernice IMO 2006 imaju karakter *lex specialis-a* u odnosu na Atensku konvenciju 2002

Prava putnika uslijed dužeg kašnjenja ili otkaza putovanja

Uredba 1177/2010

PODRUČJE PRIMJENE

Putovanje unutar DČ

Ukrcaj izvan DČ, iskrcaj DČ, prijevoznik Zajednice

Kružno putovanje, luka ukrcaja u DČ

ISKLUČENJE OD PRIMJENE

Brodovi do 12 putnika

Brodovi s posadom do 3 člana, dužina prijevoza do 500 m u jednom smjeru

Izletima i turistička razgledavanja, nije kružno putovanje

Povijesni brodovi

DISPOZITIVNO – DČ: PSO prijevozi

KOGENTNOST
SVIH ODREDBA

Osobe s
invaliditetom

- Prijevoz
- Pomoć luka/brod
- informacije

Otkaz
polaska ili
kašnjenje u
polasku

- Više od 90 min: obrok, napici
- Preusmjeravanje do konačnog odredišta
- Povrat cijene karte i povrat do polazišta
- Noćenje ako je nužno

**KAŠNJENJE U
DOLASKU**
*pravo na
povrat 25%
(50%)
prevoznine*

Trajanje putovanja prema ugovoru (redu plovidbe)	Trajanje kašnjenja da bi došlo do primjene
≤ 4 h	1h ili duže
$> 4 \leq 8$ h	2h ili duže
$> 8 \leq 24$ h	3h ili duže
> 24 h	6h ili duže

